ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម
AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT BANK

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរក្នុងស្រះ

គណៈកម្មការគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃធនាគារ អេ.អ.ឌី.ប៊ី

ឆ្នាំ ២០២២

១-លក្ខណៈជីវសាស្ត្ររបស់ត្រីឆ្តោរ

ត្រីឆ្តោរ ជាត្រីទឹកសាប ប្រភេទមំសាសី ពោលគឺស៊ីសាច់ជាអាហារ។ ក្នុងវ័យជំទង់គេហៅថា ត្រីដៀប ពេលធំពេញវ័យហៅត្រីឆ្តោរ មានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ (Channa maculatus) និងឈ្មោះជាភាសាអង់គ្លេស Giant Snakehead។ ត្រីប្រភេទនេះមានរស់នៅពាសពេញតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ ចាប់ពីទន្លេមេគង្គភាគខាងក្រោមក្នុងប្រទេសឡាវ នៅអាងទន្លេចៅប្រាយ៉ា និងទន្លេមេក្លង ក្នុងប្រទេសថៃ នៅបឹងទន្លេសាប ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងនៅតំបន់ដីសណ្តទន្លេមេគង្គ ក្នុងប្រទេសវៀតណាម។ ត្រីដៀប/ឆ្តោរ មានប្រវែងដងខ្លួនអតិបរមា ១៣០ស.ម និងទម្ងន់ ២០គីឡូក្រាម។ ការសម្របខ្លួនរបស់វាទៅនឹងបរិយាកាសជុំវិញគឺខ្លាំង ទោះបីជានៅក្នុងទឹកដែលមានបរិមាណអុកស៊ីសែនទាប ដោយសារសរីរាង្គផ្លូវដង្ហើមរបស់វាអាចដកដង្ហើមនៅក្នុងខ្យល់បាន។ កម្រិតសីតុណ្ហភាពទឹកសមស្របបំផុតចន្លោះពី ២៨-៣២°c និងកម្រិត pH ៦,៥-៨,៥។

ត្រីឆ្តោរ ជាប្រភេទត្រីកាច ស៊ីចំណីចម្រុះ ចំណីចម្បងគឺស៊ីត្រីផ្សេងៗ ប៉ុន្តែវាក៏ស៊ីពពួកចៃទឹក ឬសត្វល្អិតដែលរស់ក្នុងទឹកផងដែរ និងសម្រាប់ការចិញ្ចឹមក្នុងស្រះឬអាង វាក៏អាចស៊ីចំណីកែឆ្នៃ។ រយៈពេលចិញ្ចឹមពី ៨ ទៅ ១០ខែ អាចទទួលបានទម្ងន់ចន្លោះពី ១,២ ទៅ ២,៥គ.ក/ក្បាល (ចំណី និងថែទាំបានល្អ)។ ត្រីឆ្តោរញីមានអាយុ ១ឆ្នាំ អាចបង្កកំណើតបានចាប់ពីខែមេសាដល់ខែកក្កដា នៅតាមទន្លេរាក់ៗ វាលទំនាប តាមស្ទឹង ប្រឡាយ បឹងធំៗ ដែលមានទឹកនឹង ឬហូរយឺតៗ។

២-វិធីសាស្ត្រចិញ្ចឹម÷

វិធីសាស្ត្រនៃការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរ គឺអាស្រ័យទៅលើស្ថានភាពនៃការចិញ្ចឹមខុសៗគ្នាមានដូចជា ការចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ ចិញ្ចឹមក្នុងបែរ ក្នុងអាងស៊ីម៉ង់ត៍ និងក្នុងអាងចង់ប្លាស្ទិចជាដើម។ កសិករអាចចិញ្ចឹមបានពេញមួយឆ្នាំ ប្រសិនបើកសិករអាចរកចំណីផ្គត់ផ្គង់បាន។ តាមការសិក្សាអំពីបទពិសោធន៍នៅតាមកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរបានបង្ហាញថា ការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរមានរដូវកាលឬដំណាក់កាលនៃការដាក់ចិញ្ចឹមដើម្បីតម្រូវប្រភពចំណី និងមានទីផ្សារល្អ។

- **ដំណាក់កាលទី១÷** ចាប់ផ្តើមចិញ្ចឹមនៅខែ សីហា-កញ្ញា អាចប្រមូលបាននៅខែ មិថុនា និងកក្កដា។ នៅដំណាក់កាលនេះ ត្រីក៏អាចធំធាត់បានលឿន ព្រោះសម្បូរចំណីជាត្រីល្អិត។
- **ដំណាក់កាលទី២÷** កសិករអាចដាក់ចិញ្ចឹមនៅខែមករា ប៉ុន្តែមិនសូវចំណេញដោយសារខ្សត់ចំណីនិងមានតម្លៃថ្លៃ

ខាងក្រោមនេះជាមូលដ្ឋានគ្រឹះបច្ចេកទេសនៃការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរ ក្នុងស្រះ ដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងងាយស្រួលសម្រាប់កសិករយកទៅអនុវត្ត និងរៀនសូត្របន្ថែម។

២.១. ការរៀបចំស្រះ÷ ស្រះចិញ្ចឹមត្រីថ្មីគួររៀបចំឡើងលើទីតាំងសមស្របដូចខាងក្រោម÷

- មានប្រភពទឹកស្អាតនៅជិត
- ដីជ្រាបទឹកតិច ឬមិនជ្រាបទឹក
- មិនលិចទឹកនៅរដូវវស្សា
- ទទួលពន្លឺថ្ងៃគ្រប់គ្រាន់

ការរៀបចំស្រះត្រីមុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម÷

- សម្អាតសំរាម និងកាកសំណល់ផ្សេងៗនៅក្នុងស្រះ
- ហាលស្រះឱ្យស្ងួត ដើម្បីកម្ចាត់ពពួកសត្វកាច និងបន្សាបជាតិពុលនៅបាតស្រះ

- បាចកំបោរ កម្ចាត់ពពួកសត្វកាច និងបង្កើនគុណភាពទឹកជាមួយបរិមាណកំបោរ ១០-១៥ គ.ក/១០០ម^{២} និងទុករយៈពេលពី ២-៥ថ្ងៃ។
- ហ៊ុំស្បៃព័ទ្ធជុំវិញស្រះ ដើម្បីការពារត្រីខាងក្រៅចូលក្នុងស្រះ ការពារកូនត្រីខាងក្នុងចេញ និងការពារសត្វផ្សេងចូលក្នុងស្រះដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់គុណភាពទឹក។
- បញ្ចូលទឹកក្នុងស្រះ ជម្រៅទឹកពី ១,៥ ទៅ ២ម៉ែត្រ ក្រោយបាចកំបោរបាន ៣-៥ថ្ងៃ

២.២. ការដាក់កូនត្រី និងការលែងកូនត្រី÷

កូនត្រីពូជដាក់ចិញ្ចឹមត្រូវមានទំហំស្មើគ្នា មិនមានរបួសស្នាម រហ័សរហួន សុខភាពល្អ ពណ៌ស្រស់ថ្លា និងទំហំកូនត្រីពូជចន្លោះពី ១៥-២០ក្រាម/ក្បាល។ មុនព្រលែងកូនត្រីចូលទៅក្នុងស្រះចិញ្ចឹម កូនត្រីពូជគួរលាងសម្អាតដោយការត្រាំទឹកអំបិលជាមុនសិន ជាមួយកំហាប់អំបិល ៣% រយៈពេល ៥-១០នាទី ដើម្បីសម្លាប់មេរោគ និងពពួកប៉ារ៉ាស៊ីត។ គួរព្រលែងកូនត្រីនៅពេលព្រឹកព្រលឹមឬពេលល្ងាចដែលមានមេឃត្រជាក់គឺល្អបំផុត ជាមួយដង់ស៊ីតេចន្លោះពី ៨-១០កូន/ម៉ែត្រការ៉េ ឬអាចចន្លោះពី ២៥-៣០កូន/ម៉ែត្រការ៉េ អាស្រ័យលើលក្ខខណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងគុណភាពទឹក និងចំណីបានគ្រប់គ្រាន់។

២.៣. ចំណី និងការផ្តល់ចំណី÷

ត្រីឆ្តោរ ជាប្រភេទត្រីកាច ស៊ីចំណីចម្រុះ ប៉ុន្តែចំណីចម្បង គឺស៊ីត្រីផ្សេងៗ ដូចជា ត្រីល្អិតសមុទ្រ ត្រីទឹកសាប កូនកង្កែប ខ្យង និងប្រភេទកាកសំណល់ផ្សេងៗ។ ចំណីត្រូវកិនឬចិញ្ច្រាំ ឱ្យល្អិតសមល្មមទៅតាមទំហំដងខ្លួនរបស់កូនត្រី។ ជាពិសេសគឺអំឡុងពេលកូនត្រីនៅអាយុ ២ខែដំបូង ចំណីត្រូវកិនឱ្យបានម៉ត់ល្អ។ បរិមាណចំណីគឺ ៣-៥% នៃទម្ងន់ត្រី/ថ្ងៃ ដោយតួលេខនេះនឹងចាប់ផ្តើមថយចុះម្តងបន្តិចៗនៅពេលត្រីកាន់តែធំ។ សមាមាត្រចំណីធៀបនឹងទម្ងន់ត្រី (FCR) គឺអាស្រ័យលើប្រភេទចំណីឬកម្រិតប្រូតេអ៊ីនរបស់ចំណីដែលបានផ្តល់។ ជាទូទៅ ប្រសិនបើការចិញ្ចឹមដោយផ្តល់ចំណីជាប្រភេទកូនត្រីល្អិត (ត្រីនុយ) កម្រិត FCR ប្រមាណជា ៣,៥-៤ គីឡូក្រាមចំណី/គីឡូក្រាមត្រី។

២.៤. ការថែទាំ÷

ត្រូវតាមដានសកម្មភាពត្រីក្នុងស្រះឱ្យបានទៀងទាត់ ដើម្បីរកឱ្យឃើញនូវសញ្ញាចម្លែកៗដូចជា ត្រីមិនស៊ីចំណី ហែលទឹកខុសប្រក្រតី មានមេរោគជាដើម ដើម្បីមានវិធានការណ៍ព្យាបាលទាន់ពេលវេលា។ ការតាមដានលើចរិកស៊ីចំណី និងបរិមាណចំណីជាប្រចាំ ដើម្បីអាចគ្រប់គ្រងឬកែតម្រូវបរិមាណចំណីដែលត្រូវផ្តល់នៅថ្ងៃបន្ទាប់។ ទឹកនៅក្នុងស្រះត្រូវផ្លាស់ប្តូរជាប្រចាំ ២-៣ដង/ខែ អាស្រ័យលើគុណភាពទឹកក្នុងស្រះ ដោយត្រូវរក្សាកម្រិត pH ចន្លោះពី ៦,៥-៨,៥ និងកម្រិតថ្លានៃទឹកចន្លោះពី ៣៥-៤០សង់ទីម៉ែត្រ។ បរិមាណទឹកដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរចន្លោះពី ៣០-៤០%។

២.៥. ការប្រមូលផល÷

រយៈពេលនៃការចិញ្ចឹមត្រីឆ្តោរពី ៨-១០ខែ អាចទទួលបានត្រីទម្ងន់ចន្លោះពី ១,២ ទៅ ២,៥ គ.ក/ក្បាល។ កសិករអាចប្រមូលផលបានតាមភាពជាក់ស្តែង ដោយអាស្រ័យលើការធំធាត់/ទំហំត្រី និងតម្លៃទីផ្សារ ។ មុនពេលប្រមូលផល ១-២ថ្ងៃគួរកាត់បន្ថយបរិមាណចំណី ឬផ្តាច់ចំណីនៅថ្ងៃប្រមូលផល។

៣-គម្រោងនៃការចំណាយសម្រាប់ការចិញ្ចឹមត្រីឆ្ពោរក្នុងស្រះ

- ទំហំស្រះ ÷ បណ្ដោយ ៣៥ម៉ែត្រ ទទឹង ២៥ម៉ែត្រ និងជម្រៅ ៥ម៉ែត្រ (ជម្រៅទឹកចន្លោះពី ១.៥-២ម៉)
- ចំនួនកូនត្រីពូជ ÷ **១០,០០០ ក្បាល**
- រយៈពេលចិញ្ចឹម ÷ ៨-១០ខែ
- ចំណាយទុន ÷ **១៤៥,០៤០,០០០ រៀល**

លរ	មុខចំណាយ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃរាយ (រៀល)	តម្លៃសរុប (រៀល)
ចំណាយសរុប ក+ខ					**145,040,000**
ក-ការចំណាយប្រែប្រួល					**127,960,000**
1	កំបោរស (រៀបចំស្រះ)	គ.ក	90	2,000	180,000
2	កូនត្រី (ទំហំ ៤លី)	ក្បាល	10,000	150	1,500,000
3	ចំណី (ត្រីនុយទឹកសាបពីវៀតណាម)	គ.ក	54,200	2,000	108,400,000
4	ប្រេងបូមទឹក/វគ្គចិញ្ចឹម	លីត្រ	1200	4,900	5,880,000
5	កម្លាំងពលកម្ម/វគ្គចិញ្ចឹម	ខែ	10	900,000	9,000,000
6	ថ្នាំការពារ និងព្យាបាលជម្ងឺ	ខែ	10	300,000	3,000,000
ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ					**17,080,000**
1	ជីកស្រះ (៣៥ម x២៥ម x ៥ម)	ស្រះ	1	9,200,000	9,200,000
2	ម៉ាស៊ីនបូមទឹក	គ្រឿង	1	2,800,000	2,800,000
3	ម៉ាស៊ីនកិនចំណី	គ្រឿង	1	1,300,000	1,300,000
4	បំពង់បូមទឹក (ប្រព័ន្ធទឹកកប់ក្នុងដី ៥០០ម)	ដើម	126	30000	3,780,000

៣-១-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ច

លរ	មុខចំណាយ	ឯកតា	ចំនួន	តម្លៃរាយ (រៀល)	ចំនួនវដ្ដ វិលោះ	តម្លៃសរុប/វដ្ត(រៀល)
ចំណូលពីការលក់ត្រី (អត្រាបាត់បង់២០% កូនត្រីនៅសល់ ៨,០០០ក្បាល និងទម្ងន់ត្រីមធ្យម ១.៨គ.ក/ក្បាល)						
1	ចំណូលពីការលក់ត្រី	គ.ក	14,400	10,400		**149,760,000**
ចំណាយសរុប (ក + ខ)						**129,618,000**
ក-ការចំណាយប្រែប្រួល						**127,960,000**
1	កំបោរស (រៀបចំស្រះ)	គ.ក	90	2,000		180,000
2	កូនត្រី	ក្បាល	10,000	150		1,500,000
3	ចំណី (ត្រីនុយ)	គ.ក	54,200	2,000		108,400,000

4	ប្រេងបូមទឹក/វគ្គចិញ្ចឹម	លីត្រ	1200	4,900		5,880,000
5	កម្លាំងពលកម្ម/វគ្គចិញ្ចឹម	ខែ	10	900,000		9,000,000
6	ថ្នាំការពារ និងព្យាបាលជម្ងឺ	ខែ	10	300,000		3,000,000
ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ						**1,658,000**
1	ជីកស្រះ (៣៥ម x ២៥ម x ៥ម)	ស្រះ	1	9,200,000	20	460,000
2	ម៉ាស៊ីនបូមទឹក និងប្រព័ន្ធបែងចែកតាមស្រះ	គ្រឿង	1	2,800,000	5	560,000
3	ម៉ាស៊ីនកិនចំណី	គ្រឿង	1	1,300,000	5	260,000
4	បំពង់បូមទឹក(ប្រព័ន្ធទឹក)	ដើម	126	30,000	10	378,000
ចំណាយថ្លៃដើមក្នុងការចិញ្ចឹមត្រីក្នុង១ គ.ក						**9,001**
ចំណេញពីការផលិតត្រីសាច់ ១ គ.ក						**1,399**

៣-២-ការវិភាគលើតម្លៃលក់

ទិន្នផល (គ.ក)	**តម្លៃត្រីលក់ចេញ (រៀល)**	**ចំណូលសរុប (រៀល)**	**ចំណាយសរុប (រៀល)**	**ចំណេញ (រៀល)**	**កំណត់សម្គាល់អំពីទិន្នផល**
10,800	9,000	97,200,000	97,218,000	-18000	ករណីត្រីជួបជម្ងឺការគ្រប់គ្រងមិនទាន់ពេលវេលា អត្រាបាត់បង់ ៤០%
	9,500	102,600,000	97,218,000	5,382,000	
	10,000	108,000,000	97,218,000	10,782,000	
	10,400	112,320,000	97,218,000	15,102,000	
	11,000	118,800,000	97,218,000	21,582,000	
14,400	9,000	129,600,000	129,618,000	-18000	ករណីត្រីជួបជម្ងឺ ការគ្រប់គ្រងទាន់ពេលវេលា អត្រាបាត់បង់ ២០%
	9,500	136,800,000	129,618,000	7,182,000	
	10,000	144,000,000	129,618,000	14,382,000	
	10,400	149,760,000	129,618,000	20,142,000	
	11,000	158,400,000	129,618,000	28,782,000	

កំណត់សម្គាល់÷

- ក្នុងករណីអត្រាបាត់បង់តិច ចំនួនកូនត្រីនៅសល់ច្រើន នាំឱ្យការចំណាយលើចំណីច្រើន
- ក្នុងករណី ត្រីកើតជម្ងឺ និងងាប់ច្រើននៅពេលត្រីមានអាយុច្រើន នាំឱ្យការចំណាយលើចំណីខ្ពស់ និងការខាតបង់កាន់តែខ្ពស់។

៤-ហានិភ័យ៖

តាមរយៈនៃការចុះសិក្សាជាមួយកសិករចិញ្ចឹមត្រីឆ្ពោរ នៅឃុំលើកដែក ស្រុកកោះធំ និងឃុំគគីធំ ស្រុកកៀនស្វាយ មានហានិភ័យមួយចំនួនដែលអាចកើតឡើងជាយថាហេតុលើដំណើរការចិញ្ចឹម នាំឱ្យបង្កផលវិបាក និងផលប៉ះពាល់ដល់សមត្ថភាពផលិតកម្មចិញ្ចឹមត្រីឆ្ពោររបស់កសិករ។ កសិករគួររៀបចំផែនការជាក់លាក់ ដើម្បីកាត់បន្ថយឬគ្រប់គ្រងហានិភ័យបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធិភាពខ្ពស់។ ហានិភ័យចម្បងៗរួមមានដូចខាងក្រោម÷

ល.រ	ប្រភេទហានិភ័យ	ហានិភ័យ	វិធានការ
១	**ហានិភ័យផលិតកម្ម**	ត្រីមានជម្ងឺ និងងាប់ច្រើន នាំឱ្យអត្រាបាត់បង់ខ្ពស់។	**កសិករចិញ្ចឹមគួរតែ÷** - មានសម្ភារៈសម្រាប់ពិនិត្យគុណភាពទឹកនៅក្នុងកសិដ្ឋាន(សម្ភារៈពិនិត្យ pH, កម្រិតថ្លានៃទឹក កម្រិតជាតិពុលនៃទឹក) និងពិនិត្យជាប្រចាំ ដើម្បីបង្ការ និងការពារករណីត្រីពុលទឹក និងជម្ងឺត្រីកើតឡើង។ - តាមដានជាប្រចាំអំពីស្ថានភាពឬសកម្មភាពរបស់ត្រី នៅពេលព្រឹកព្រលឹម និងពេលស៊ីចំណី ដើម្បីតាមដានសកម្មភាពស៊ីចំណីរបស់ត្រី ដែលអាចសន្និដ្ឋានបានអំពីសុខភាពត្រី។ - ផ្លាស់ប្តូរទឹកជាប្រចាំ ដោយធ្វើការពិនិត្យគុណភាពទឹកដែលត្រូវប្តូរចូលជាមុន។ - មានកំបោរស ថ្នាំ Formalin និងថ្នាំពិណស្វាយ នៅក្នុងកសិកដ្ឋានចិញ្ចឹម ដើម្បីអាចគ្រប់គ្រង និងព្យាបាលជម្ងឺបានទាន់ពេល។
		តម្លៃត្រីនុយឡើងថ្លៃខ្ពស់ខុសប្រក្រតី នាំឱ្យថ្លៃដើមផលិតខ្ពស់។	- ស្វែងរកទីតាំងប្រភពចំណីត្រីនុយលើសពី២កន្លែង - សិក្សាអំពីវិធីសាស្ត្រឬបច្ចេកទេសក្នុងការផលិតចំណីកែច្នៃរមផ្សំចេញពីវត្ថុធាតុដើមក្នុងតំបន់ និងងាយរកបាន។ - ធ្វើកិច្ចសន្យាជាមួយអ្នកលក់ត្រីនុយ ដោយមានកាលវិភាគច្បាស់លាស់
២	**ហានិភ័យទីផ្សារ**	តម្លៃទីផ្សារត្រីសាច់ប្រែប្រួលមិនច្បាស់លាស់។	- សិក្សា និងស្វែងរកទីផ្សារឬឈ្មួញប្រមូលទិញឱ្យបានច្រើនកន្លែង - ចងក្រងជាបណ្តុំអ្នកចិញ្ចឹមត្រី ដើម្បីភ្ជាប់ខ្សែច្រវាក់តម្លៃទីផ្សារ
៣	**ហានិភ័យហិរញ្ញវត្ថុ**	កង្វះថវិកានៅក្នុងដំណើរការចិញ្ចឹម។ កសិករមួយកាត់បន្ថយបរិមាណចំណី ឬបង្ខំចិត្តលក់ត្រីចេញទាំងត្រីនៅតូចមិនទាន់សមស្របទីផ្សារ។	- មានផែនការអាជីវកម្មច្បាស់លាស់ - មានទុនបម្រុង ក្រៅពីទុនវិនិយោគ

៥-សេចក្តីសន្និដ្ឋានៈ

តាមរយៈការចុះជួបកសិករផ្ទាល់បានបង្ហាញថា÷ ទោះបីជាតម្លៃទីផ្សារត្រីសាច់មិនទៀងទាត់ ប៉ុន្តែអាចទទួលបានផលចំណេញឬអាចរួចថ្លៃដើមផលិត (ក្នុងតម្លៃត្រឹម ៩០០០រៀល/គ.ក) លើកលែងតែគុណភាពត្រីសាច់ទាបខ្លាំង (ទំហំឬខ្នាតត្រីមិនស្មើគ្នា ត្រីស្គមមិនសមស្របនឹងទីផ្សារ) នោះតម្លៃអាចធ្លាក់ទាបជាងនេះបន្តិចបន្តួច។ បញ្ហាចម្បងៗមួយចំនួនបានរកឃើញមានដូចខាងក្រោម÷

- ការចិញ្ចឹមភាគច្រើនគឺតាមការសិក្សាពីគ្នាទៅវិញទៅមក ដោយពុំមានបទដ្ឋានបច្ចេកទេសច្បាស់លាស់ឡើយ។
- ពីដំណាក់កាលមួយទៅមួយនៅមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនដូចជា ដំណាក់កាលនៃការជ្រើសរើសពូជត្រីមកចិញ្ចឹមនៅមិនទាន់ត្រឹមត្រូវ (ទំហំតូចពេក) បណ្តាលឱ្យអត្រាបាត់បង់ខ្ពស់។
- ការដាក់ចំណី និងការប្រើប្រាស់ចំណី តាមរយៈការប៉ាន់ស្មាន ដោយមិនមានការគណនាត្រឹមត្រូវ ពេលផ្តល់ចំណីលើស បង្កឱ្យមានការចំណាយខ្ពស់ ខាតបង់ថវិកា និងពេលខ្វះចំណី ត្រីលូតលាស់មិនស្មើគ្នា និងចំណាយពេលយូរ មិនតាមពេលកំណត់។
- មិនមានឧបករណ៍ឬសម្ភារៈសម្រាប់ពិនិត្យ និងតាមដានជាប្រចាំលើគុណភាពទឹក និងសុខភាពត្រី ដើម្បីបង្ការបញ្ហាកើតឡើងជាយថាហេតុ ដែលអាចបង្កឱ្យមានអត្រាបាត់បង់ខ្ពស់។
- ទីផ្សារនៅតែជាបញ្ហាចម្បងសម្រាប់កសិករចិញ្ចឹម ទោះបីជាមានឈ្មួញប្រមូលទិញដល់ទីកន្លែង ប៉ុន្តែតម្លៃលក់ចេញទាប និងមានការប្រែប្រួលលឿន និងមិនច្បាស់លាស់។

សរុបមក ការខ្វះខាតបច្ចេកទេស បានបង្កឱ្យតម្លៃថ្លៃដើមនៃការផលិតខ្ពស់ និងពិបាកក្នុងការប្រកួតប្រជែងទីផ្សារជាមួយផលិតផលនាំចូលពីប្រទេសជិតខាង។ ដូចនេះ ការសិក្សារៀនសូត្រ និងស្រាវជ្រាវអំពីបច្ចេកទេសថ្មីៗ គឺជាកត្តាចម្បងបំផុតសម្រាប់កសិករចិញ្ចឹមត្រីឆ្ពោរ ដើម្បីបង្កើនសមត្ថភាពផលិតកម្មទាំងបរិមាណ និងគុណភាព។ លើសពីនេះ ការសិក្សាស្វែងយល់អំពីតម្រូវការទីផ្សារត្រូវអនុវត្តជាប្រចាំ ពីព្រោះចរន្តទីផ្សារតែងមានការផ្លាស់ប្តូរទៅតាមបរិបទទីផ្សារប្រកួតប្រជែង។ លទ្ធភាពទទួលបានទុនដែលមានអត្រាការប្រាក់ទាបរបស់កសិករ គឺជាកត្តាចម្បងក្នុងការកាត់បន្ថយថ្លៃដើមផលិតកម្ម ដើម្បីដំណើរការផលិតកម្មប្រកបដោយជោគជ័យ និងមាននិរន្តរភាព៕